

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Beheer rijkscollectie Rijksmuseum Boerhaave

Rapport Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Planmatig beleid

*Registratie en
administratie*

*Administratieve
organisatie*

Behoud

Toegankelijkheid

Veiligheidszorg

2025

Missie Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Een overheid die verantwoording kan afleggen. Erfgoed beschikbaar voor iedereen. Nu en in de toekomst. Dat is onze missie.

Wij zien toe op de toegankelijkheid van overheidsinformatie en op de zorgvuldige omgang met erfgoed. Wij kijken hoe de regels in de praktijk werken.

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	6
1 Planmatig beleid	8
1.1 Conclusies	8
1.2 Aanbevelingen	9
2 Toegankelijkheid	10
2.1 Conclusies	10
2.2 Aanbevelingen	11
3 Behoud	12
3.1 Conclusies	12
3.2 Aanbevelingen	13
4 Veiligheidszorg	14
4.1 Conclusies	14
4.2 Aanbevelingen	15
5 Registratie en administratie	16
5.1 Conclusies	16
5.2 Aanbevelingen	18
6 Administratieve organisatie	19
6.1 Conclusies	19
6.2 Aanbevelingen	20
Bijlage: Bronnenoverzicht	21

Foto: de opslag van enkele grotere objecten in het depot Raamsteeg in Leiden

Samenvatting

Het beheer van de rijkscollectie door Rijksmuseum Boerhaave heeft op onderdelen verbetering om te voldoen aan de beheernormen in de Erfgoedwet.

Dit komt naar voren uit een op 6 en 7 november 2024 uitgevoerde inspectie naar het beheer.

De Inspectie doet de volgende belangrijkste aanbevelingen:

- Baseer de beschrijving van de actuele beheersituatie in het collectieplan en in het veiligheidsbeleid (mede) op een analyse van risico's voor de collectie. Stem vervolgens de beleidsdoelstellingen en de te nemen maatregelen hier op af.
- Pas meer systematische controles toe op de actuele fysieke staat en standplaatsen van de collectie. Doe dit in aanvulling op de huidige controlesystematiek en betrek hierbij de analyse van risico's. Richt de controles op basis hiervan efficiënt in zodat deze ook uitvoerbaar zijn. Actualiseer vervolgens de voor de controles beschikbare procedures.
- Verbeter enkele onderdelen van de registratie van de collectie. Dit betreft in ieder geval de registratie van de actuele fysieke staat van de collectie. Maak hierbij een afweging hoe de registratie daarvan het beheer zoveel mogelijk ondersteunt en hoe dit zo efficiënt mogelijk kan worden toegepast.

Positief waardeert de Inspectie de voortvarende aanpak van het ontruimen van het depot in Alphen aan den Rijn vanwege het slecht beheersbare binnenklimaat in het depot.

Daarnaast verdient de inzet van het museum op het gebied van kennisontwikkeling en de zorgvuldige omgang met de in de depotcollectie aangetroffen gevaarlijke stoffen bijzondere vermelding.

Inleiding

Aanpak onderzoek

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed heeft een wettelijke toezichttaak op het beheer van de rijkscollectie en van andere collecties waarvan het ministerie van OCW het beheer subsidieert. In het werkprogramma 2023-2024 is een meerjarige inspectiereeks aangekondigd naar het beheer door museale beheerders.¹

De Erfgoedwet regelt de normen voor het beheer van de rijkscollectie. Deze zijn door de Inspectie uitgewerkt in een toetsingskader met criteria waaraan ten minste moet zijn voldaan en indicatoren om dit aan te tonen.²

Voor de beoordeling van het beheer van het museum heeft de Inspectie op basis van de volgende bronnen en activiteiten informatie verzameld en geanalyseerd:

- de beantwoording van vragen over het collectiebeheer door het museum naar aanleiding van de digitale vragenlijst van de *monitor collecties 2023-2024 museale beheerders* van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (de monitor) .
- inzage in documenten over het beheer van de collectie, zoals beleidsdocumenten en documenten met beheerprocedures.
- gesprekken met de algemeen directeur en de voor het beheer verantwoordelijke leidinggevende en medewerkers.
- een bezoek aan de tentoonstellingsruimten en depots.

Schets beheerorganisatie

De organisatie van het museum bestaat uit drie afdelingen: Collectie en Wetenschap, Publiek en Presentatie en Bedrijfsvoering en Financiën.

De afdeling Collectie en Wetenschap is verantwoordelijk voor het beheer en de toegankelijkheid van de collectie. De afdeling Bedrijfsvoering en Financiën is verantwoordelijk voor het gebouwbeheer en de beveiliging van het museum.

Het museum heeft 50,4 FTE medewerkers in loondienst, waarvan 10,2 FTE bij de afdeling Collectie en Wetenschap. Verder werken 9,9 FTE vrijwilligers bij het museum, waarvan 4 medewerkers taken uitvoeren voor het collectiebeheer.

Schets collectie

De rijkscollectie die Rijksmuseum Boerhaave beheert bestaat uit ongeveer 126.000 cultuurgooederen. In de kern richt de collectie zich op de wetenschappelijke en geneeskundige ontwikkeling in Nederland.

De collectie is als volgt samengesteld:

- 35.000 instrumenten en andere objecten
- 20.000 foto's en prenten
- 25.000 boeken
- 15.000 documenten

¹ <https://www.inspectie-oe.nl/publicaties/publicatie/2023/01/27/werkprogramma-2023-2024>

² <https://www.inspectie-oe.nl/de-inspectie-overheidsinformatie-en-erfgoed/publicaties/publicatie/2024/05/27/toetsingskader-rijkscollectie-museale-beheerders>

- 30.000 catalogi
- 1.000 archieven

Bekende topstukken in de collectie zijn de microscopen van Antoni van Leeuwenhoek en Christiaan Huygens.

Met het *Strategisch Plan 2021-2025 Podium voor de toekomst* zet het museum in op een nieuw verzamelbeleid³. De focus van dat beleid richt zich op de moderne tijd en op de verwerving van moderne en hedendaagse objecten.

Het museum is sinds 1991 gevestigd in het voormalige Caeciliagasthuis -van oorsprong een klooster- aan de Lange Sint Agnietenstraat in het centrum van Leiden. Het depot van het museum is gevestigd aan de Raamsteeg, ook in het centrum van Leiden. Beide gebouwen zijn een rijksmonument.

Leeswijzer

Dit rapport begint met een Samenvatting met een oordeel en de aanbevelingen op hoofdlijnen. Vervolgens worden de norm, conclusies en aanbevelingen toegelicht in de volgende hoofdstukken; hoofdstuk 1 Planmatig beleid, hoofdstuk 2 Toegankelijkheid, hoofdstuk 3 Behoud, hoofdstuk 4 Veiligheidszorg, hoofdstuk 5 Registratie en administratie en hoofdstuk 6 Administratieve organisatie. In de bijlage worden de gesprekspartners en andere bronnen toegelicht.

³ Zie <https://www.rijksmuseumboerhaave.nl/over-ons>; strategisch plan 2021-2025.

1 Planmatig beleid

Het planmatig beleid beschrijft de actuele beheersituatie, de te bereiken doelen en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd voor ten minste het behoud en de veiligheidszorg.

1.1 Conclusies

Planmatig beleid voor het collectiebeheer

- Het museum beschikt over actueel beleid voor het collectiebeheer waarin concrete activiteiten zijn benoemd voor de planperiode.
- Het beleid is niet mede gebaseerd op een analyse van risico's voor de collectie.
- De planmatige uitwerking van het beleid kan op onderdelen worden aangescherpt.

Toelichting

Het beleid voor het beheer, de toegankelijkheid en het gebruik van de collectie is beschreven in het collectieplan voor de periode 2021-2025.

Het beleid voor het beheer is niet gebaseerd op een analyse van risico's voor de collectie. Het plan beschrijft wel het voornemen om hiermee een aanvang te maken, maar dit is nog niet gerealiseerd. Het museum licht toe nog in de planperiode risicoanalyses op te stellen.

Mogelijk mede door het ontbreken van een analyse van risico's voor de collectie biedt het plan op onderdelen geen of een beperkt inzicht in de actuele beheersituatie, bijvoorbeeld wat betreft lichtbeheersing en pestcontrol.

Wel geeft het plan voldoende inzicht in de uit te voeren activiteiten in de planperiode. Niet alle activiteiten kunnen echter in deze periode worden gerealiseerd volgens het museum. Hierbij speelt de capaciteit een rol die is gemoeid met de onvoorziene uithuizing van het depot in Alphen aan den Rijn en de daaruit voortvloeiende aanpak van aangetroffen gevaarlijke stoffen.

De Inspectie heeft echter ook de indruk dat niet alle activiteiten met een concrete ambitie, prioriteit en planmatige aanpak worden uitgevoerd. Hierdoor is niet steeds duidelijk wat het gewenste eindresultaat is en wanneer dit wordt bereikt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanpak van de glasnegatieven en de beschrijving en ontsluiting van brieven.

Planmatig beleid voor de veiligheidszorg

- Het museum beschikt gedeeltelijk over actueel beleid voor de veiligheidszorg.

Toelichting

Het museum heeft een integraal veiligheidsplan vastgesteld. Dit plan is actueel. Het plan voorziet in de beschrijving van de organisatie van en procedures voor de bedrijfshulpverlening en de collectiehulpverlening in het museumgebouw.

Er is geen vastgesteld beleid, mede gebaseerd op een analyse van risico's, dat ingaat op het voorkomen en detecteren van schade door externe schadefactoren, zoals brand, diefstal en vandalisme en water.

Wel zijn analyses van risico's gemaakt met betrekking tot de objecten met gevaarlijke stoffen in het depot Raamsteeg.

Het museum geeft aan te beschikken over een informatieveiligheidsbeleid, maar stelt dat dit beleid uit 2017 niet meer actueel is.

1.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Baseer de beschrijving van de actuele beheersituatie in het collectieplan en in het veiligheidsbeleid (mede) op een analyse van risico's voor de collectie. Stem vervolgens de beleidsdoelstellingen en de te nemen maatregelen hier op af.
- Concretiseer de aanpak van de meer latente activiteiten op deelcollecties. Stel de prioriteit van deze activiteiten en het eindresultaat vast. Bepaal vervolgens de realisatietermijn.

2 Toegankelijkheid

De collectie is zoveel mogelijk fysiek en digitaal toegankelijk voor publiek en onderzoek.

2.1 Conclusies

Bevorderen toegankelijkheid van de collectie

- Het museum beschikt over beleid voor de fysieke en digitale toegankelijkheid van de collectie.
- Het museum bevordert in voldoende mate de toegankelijkheid van de collectie, met als kanttekening dat het onduidelijk is welke ambitie het museum heeft voor de digitalisering van de archiefcollectie.

Toelichting

Het beleid voor het publieksbereik, tentoonstellingen, digitale ontsluiting en het gebruik van de collectie is beschreven in het strategisch plan 2021-2025 *Podium voor de toekomst*. Het strategisch plan ligt ten grondslag aan het Activiteitenplan 2021-2024⁴.

Bij gelegenheid van de renovatie van het museumgebouw in 2017 is de vaste tentoonstelling volledig herzien. Deze is nu thematisch ingericht, waar dit voorheen chronologisch was. Met de nieuwe presentatie beoogt het museum om aan te sluiten op hedendaagse maatschappelijke onderwerpen. Verder verleent het museum op ruimhartige wijze bruiklenen uit de collectie.

De collectie is digitaal toegankelijk via de website van het museum. Hier zijn zowel de objecten te zien die zijn geregistreerd in de collectieregistratie, als de boeken en archieven die in de catalogus zijn geregistreerd van de Universiteitsbibliotheek Leiden. Het museum spant zich in om de beschrijvingen in de registraties te verbeteren, zoals die van de brievencollectie, zodat meer contextinformatie beschikbaar is op de website.

Ook op andere wijze bevordert het museum de digitale toegankelijkheid van de collectie, zoals de presentatie van objecten op het platform *Vind het uit!* dat is gerealiseerd in samenwerking met vier andere wetenschapsmusea⁵.

Het museum heeft geen doelstelling vastgesteld welke van de in totaal 650 archiefrecords in de collectieregistratie in aanmerking komt voor digitalisering. Er zijn 15 archieven gedigitaliseerd en volledig via de website raadpleegbaar.

⁴ https://rijksmuseumboerhaave.nl/documents/380/ACTIVITEITENPLAN_2021-2024_DEF_2.pdf

⁵ <https://rijksmuseumboerhaave.nl/collectie/vind-het-uit/>

2.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling.

- Stel vast welke delen van de archiefcollectie in aanmerking komen voor digitalisering en betrek dit bij de actualisatie van het collectiebeleid.

3 Behoud

Cultuurgoederen zijn in een goede staat. Er zijn passende bewaaramstandigheden om het verval van cultuurgoederen tegen te gaan. Waar nodig wordt de conditie van cultuurgoederen gestabiliseerd of vindt een restauratie van een cultuurgoed plaats.

3.1 Conclusies

Beheersing behoudsrisico's

- Het museum pakt actuele knelpunten in het behoud goed op.
- Er zijn geen tekortkomingen vastgesteld in de bewaaramstandigheden van de collectie, met uitzondering van de beheersing van de aantasting door insecten.
- De controle op de fysieke staat van de collectie is voor verbetering vatbaar. De huidige wijze van controleren geeft het museum onvoldoende inzicht in de actuele fysieke staat van de collectie waardoor bij onvoorzien conditieverlies niet tijdig wordt ingegrepen. Ook draagt de wijze van controleren niet bij aan een verbetering van de registratie van de actuele fysieke staat van de collectie.
- Er is nog geen voorziening voor de duurzame opslag van digitale cultuurgoederen.

Toelichting

In 2023 heeft het museum het depot in Alphen aan den Rijn ontruimd, nadat was vastgesteld dat onvoldoende klimaatbeheersing in het depot een te groot risico vormde voor de collectie. De objecten zijn overgebracht naar het depot Raamsteeg waarvoor de huur van extra depotruimte nodig was.

Een klein aantal zeer grote objecten is opgeslagen bij een particulier verhuisbedrijf in Pijnacker.

Het depot aan de Raamsteeg wordt gezamenlijk gebruikt door het museum en het Rijksmuseum van Oudheden. In een Service Level Agreement (ten tijde van de inspectie nog in concept) zijn met dit museum afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheden van het facilitair beheer en de beveiliging van het depot.

Het museum kon om systeemtechnische redenen geen gegevens over de gerealiseerde klimaatwaarden overleggen. Met de toelichting van het museum op de beheersing van het binnenklimaat in het museumgebouw en in het depot Raamsteeg maakt het museum aannemelijk dat die toereikend is.

De lichtbeheersing in het museumgebouw is ingeregeld samen met het inrichten van de nieuwe vaste tentoonstelling in 2017. Daarbij stuurt het museum op de maximaal toegestane belichtingssterkte en niet op de belichtingsduur.

De Inspectie beoordeelt de pestcontrol (ongediertebestrijding) in het museumgebouw en in het depot als onvoldoende duidelijk. Het contract met het externe bedrijf geeft namelijk onvoldoende inzicht in welke controles worden

uitgevoerd, waar deze plaatsvinden en met welke frequentie. Een recente rapportage van het bedrijf gaf meer inzicht in de frequentie van controles, maar niet waarop het bedrijf controleert, waar dit plaatsvindt in het museumgebouw en of controles ook in het depot Raamsteeg worden uitgevoerd.

De controle op de fysieke staat van de collectie past het museum niet meer op systematische wijze toe. Het museum wijkt hiermee af van de voor de controle vastgestelde procedure. Het beperkt zich nu tot controles bij gebruik van de collectie en bij specifieke projecten, en uit waarnemingen tijdens het dagelijks beheer. Volgens het museum is het gebrek aan personele capaciteit debet aan de gewijzigde werkwijze.

De nog beperkt in de collectie aanwezige digitale objecten zijn opgeslagen op de server van het museum. Dit aantal kan echter snel toenemen door de focus in het verzamelbeleid op moderne en hedendaagse objecten. Een onderzoek met het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid naar de opslag in een e-depot is nog niet uitgevoerd.

3.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Stel op basis van een risicoanalyse vast of de huidige inzet op pestcontrol toereikend is. Neem zo nodig aanvullende maatregelen.
- Voorzie in meer systematische controles op de conditie van de collectie in aanvulling op de bestaande controlepraktijk. Betrek hierbij de analyse van risico's voor de collectie. Richt de controle zo efficiënt mogelijk in zodat deze uitvoerbaar is.
- Realiseer het voornemen om onderzoek te doen naar de realisatie van een e-depot voor digitale collectie.

4 Veiligheidszorg

Toereikende veiligheidsmaatregelen moeten voorkomen dat cultuurgoederen verloren gaan of beschadigd raken. Incidenten met schade aan of verlies van cultuurgoederen moeten worden geregistreerd en gemeld aan de Inspectie.

4.1 Conclusies

Beheersing veiligheidsrisico's

- Het museum heeft maatregelen getroffen ter voorkoming van verlies van en schade aan de collectie. Het is door het ontbreken van risicoanalyses niet inzichtelijk of het museum met de maatregelen de risico's voor de collectie voldoende beheerst. Er zijn maatregelen getroffen met betrekking tot de objecten met gevaarlijke stoffen in het depot Raamsteeg op basis van hiervoor opgestelde analyses.
- Het collectiehulpverleningsplan is nog niet toegesneden op eventuele calamiteiten met de collectie in het depot Raamsteeg.

Toelichting

Het museum heeft een toelichting gegeven op uiteenlopende maatregelen die zijn genomen voor de beveiliging van het museumgebouw en het depot Raamsteeg, en het voorkomen van schade door water. Hierbij komt naar voren dat het museumgebouw en het depot Raamsteeg niet zijn uitgerust met een noodstroomvoorziening.

Ook is toegelicht dat de brandweer goed op de hoogte is van de situatie in het museumgebouw, maar niet van de actuele situatie in depot Raamsteeg.

Tijdens de uithuizing van de collectie zag het museum zich geconfronteerd met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in objecten, zoals asbest en kwik. Het museum heeft maatregelen genomen om het (gezondheids)risico daarvan te mitigeren. Daarmee is het probleem nog niet opgelost en het museum spant zich in om kennis over de materie op te doen zodat ook verdergaande maatregelen kunnen worden genomen om objecten te saneren of verantwoord te beheren. Het museum geeft aan hierin inmiddels een voortrekkersrol in het museale veld te vervullen. Ook neemt het museum deel aan een werkgroep over dit onderwerp van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Het integraal veiligheidsplan is gericht op het museumgebouw. In dit plan zijn de organisatie van de bedrijfs- en collectiehulpverlening beschreven en de procedures voor ontruiming en beredding van de collectie bij calamiteiten. Ook bevat dit plan een prioriteitenlijst.

De organisatie van de hulpverlening is ook toepasbaar op het depot Raamsteeg, maar meer specifieke informatie benodigd voor de collectiehulpverlening in het depot ontbreekt.

Oefeningen ter toetsing van de uitvoerbaarheid van het collectiehulpverleningsplan hebben recent niet plaatsgevonden. Het museum heeft een tabletop-oefening ingepland.

In de monitor van de Inspectie geeft het museum aan analyses van risico's tegen cybercriminaliteit te hebben gemaakt en maatregelen te hebben genomen om de risico's te beheersen. Het museum acht zich op dit punt redelijk weerbaar.

Registratie en melden van incidenten

- In voorkomende gevallen registreert het museum incidenten met schade aan de collectie en meldt deze aan de Inspectie.

Toelichting

Er hebben zich de laatste jaren geen incidenten met schade voorgedaan.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Stel op basis van risicoanalyses vast of met de huidige maatregelen het risico van verlies van en schade aan de collectie door brand, diefstal en vandalisme, en water in voldoende mate wordt beheerst. Betrek hierbij ook het ontbreken van een noodstroomvoorziening in het museumgebouw en in het depot.
- Vul het integraal veiligheidsplan aan met specifieke informatie over het depot Raamsteeg voor de collectiehulpverlening in het depot.

5 Registratie en administratie

Alle cultuuroederen zijn geregistreerd in een duurzaam toegankelijk geautomatiseerd registratiesysteem. Het registratiesysteem is aangesloten op de database Collectie Nederland. Van ieder cultuuroed zijn (actuele) basisgegevens geregistreerd. De fysieke en digitale documentatie over de collectie is duurzaam toegankelijk opgeslagen.

5.1 Conclusies

Registratiegraad

- De gehele collectie is geregistreerd. Onduidelijk is in hoeverre enkele in bulk geregistreeerde collectiedelen in aanmerking komen voor registratie op objectniveau.

Toelichting

Objecten zijn geregistreerd in Adlib Museum Plus. Boeken en archieven zijn geregistreerd in de WorldCat-catalogus. Als collectie nog niet is geregistreerd betreft dit de werkvoorraad van recente verwervingen.

Niet alle collectiedelen zijn op objectniveau geregistreerd. Een duidelijk voorbeeld hiervan zijn de glasnegatieven die op doosniveau zijn geregistreerd met vermelding van het aantal glasnegatieven dat zich in de doos bevindt. Andere voorbeelden zijn fotoalbums en kasten met een veelheid aan objecten.

Of deze registratiewijze in voorkomende gevallen een overwogen keuze is, is niet beschreven.

Basisregistratie

- De registratie van identificerende gegevens is toereikend.
- De standplaatsregistratie is niet volledig op orde en de controle op de actualiteit van geregistreeerde standplaatsen is voor verbetering vatbaar.
- De registratie van de actuele fysieke staat is niet op orde.
- De registratie van de juridische status van de collectie is ontoereikend wat betreft de eigendomssituatie.

Toelichting

Identificerende gegevens

Uit de steekproef op 40 objecten blijkt dat steeds een inventarisnummer (of signatuur bij boeken) en een titel zijn geregistreerd. Van de meeste objecten is een afbeelding beschikbaar en ook zijn andere identificerende gegevens geregistreerd.

Actuele standplaatsen en standplaatscontrole

Het museum past voor de standplaatsregistratie van de objecten een barcoderingssysteem toe.

Van alle in de steekproef geselecteerde objecten is de geregistreerde standplaats actueel gebleken.

Echter is ook vastgesteld dat bij 157 records in de collectieregistratie geen actuele standplaats is geregistreerd. Verder is bij 779 records geregistreerd dat de huidige standplaats onbekend is, waarbij dit bij 91 records in of na 2020 is vastgesteld. Ten slotte is bij 61 records geregistreerd dat deze waarschijnlijk verloren zijn gegaan.

Net als bij de controle op de actuele fysieke staat van objecten past het museum geen systematische controles meer toe op de actualiteit van de geregistreerde standplaatsen. Controles vinden plaats bij het gebruik van objecten en bij gelegenheid van projectmatig uitgevoerde beheer- en behoudstaken. Dit wijkt af van de beschreven procedure.

Actuele fysieke staat

De actuele fysieke staat van objecten is niet beschreven in het veld Toestand in de collectieregistratie. Dit blijkt uit de steekproef. Wel kunnen bijzonderheden over de fysieke staat in de beschrijving van het object zijn geregistreerd.

Ook in de catalogus is de actuele fysieke staat van boeken en archieven niet geregistreerd.

Van een dekkende registratie, zoals vermeld in de monitor van de Inspectie, is dan ook geen sprake.

Juridische status

De huidige eigenaar van objecten is niet geregistreerd in de collectieregistraties in Adlib en de catalogus. Deze is herleidbaar uit de geregistreerde verwervingsgegevens en de kennis van het eigendom bij het museum. Als de geregistreerde wijze van verwerving anders is dan via bruikleen, dan is bij het museum bekend dat de Staat de eigenaar is van het object. Volgens het museum is in geen geval de museumstichting eigenaar van collectie.

Het museum licht toe dat de bij eerdere inspecties vastgestelde achterstand in het registreren van de juridische status bij de fotocollectie is weggewerkt.

Bij vijf geselecteerde objecten in de steekproef is de juridische status als *onbekend* ingevuld. Het museum verklaart dat in die gevallen de juridische status is onderzocht maar niet is te achterhalen.

Aansluiting op database Collectie Nederland

- De aansluiting van de collectieregistratie op de database Collectie Nederland is nog niet volledig gerealiseerd.

Toelichting

Volgens opgave van het museum is ongeveer de helft van de geregistreerde objecten in de collectieregistratie aangesloten op de database Collectie Nederland. Dit betreft een selectie van de topstukken en andere belangrijke objecten in de collectie.

Niet aangesloten zijn registraties van de deelcollectie prenten omdat deze mogelijk patiënt-materiaal bevatten en van objecten met (onduidelijke) auteursrechten.

De registratie van boeken en archieven in de catalogus is ook niet aangesloten. De verwervingsgegevens zijn niet in de catalogus maar analoog geregistreerd.

Duurzame toegankelijkheid administratie

- Het museum neemt voldoende maatregelen voor de duurzame toegankelijkheid van de collectieregistratie en documentatie.

Toelichting

Het museum vervangt het collectieregistratiesysteem Adlib Museum Plus door Axiell Collections. De voorziene conversie heeft vertraging opgelopen en is nu gepland voor het tweede kwartaal van 2025. Het museum licht toe dat dit verband houdt met capaciteitsproblemen bij softwareleverancier Axiell. De huidige software wordt nog wel ondersteund. Dagelijks wordt een back-up gemaakt van de collectieregistratie.

Sinds de jaren 90 van de vorige eeuw registreert het museum de deelcollecties boeken en archieven in de WorldCat-catalogus van de Universiteitsbibliotheek Leiden, die de catalogus beheert. Het museum is content met de functionaliteit van de catalogus en de samenwerking met de Universiteitsbibliotheek. Er zijn geen indicaties dat de duurzaamheid van de catalogus een risico vormt.

Digitale documentatie is opgeslagen op de museumserver en is gekoppeld aan de geregistreerde objecten. Ook hiervan wordt dagelijks een back-up gemaakt. Naar de analoge documentatie zijn verwijzingen gemaakt in de collectieregistratie. De analoge documentatie is opgeslagen in archiefkasten in het depot Raamsteeg.

5.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Inventariseer welke collectiedelen niet op objectniveau zijn geregistreerd, maar hiervoor wel in aanmerking komen. Benoem deze in het te actualiseren collectiebeleid en documenteer de gemaakte keuzes.
- Inventariseer voor welke administratief vermiste objecten nog onderzoek mogelijk is naar de huidige verblijfplaats. Geef alle als definitief aan te merken vermissingen door aan de Inspectie en registreer deze als zodanig. Betrek meer recente vermissingen bij de analyse van risico's.
- Voorzie in meer systematische controles op de actualiteit van geregistreerde standplaatsen in aanvulling op de bestaande controlepraktijk.
- Voorzie in de registratie van de fysieke staat van objecten in samenhang met een meer systematische controle van de conditie. Doe dit zodanig dat dit bruikbare informatie geeft voor het beheer en behoud van de collectie en doe dit zo efficiënt mogelijk.
- Registreer het eigendom van de objecten in de collectieregistratie in Adlib en in de catalogus.
- Draag zorg voor de volledige aansluiting van de collectieregistraties op de database Collectie Nederland en voor een geautomatiseerde registratie van verwervingsgegevens in de catalogus.

6 Administratieve organisatie

In de administratieve organisatie is beschreven hoe het beheer wordt uitgevoerd met inachtneming van de wettelijke normen. De hierin vastgelegde procedures voor het beheer worden overeenkomstig toegepast.

6.1 Conclusies

Procedures voor het beheer

- Niet alle beheerprocedures zijn beschreven. Dit geeft op korte termijn geen risico in het beheer maar mogelijk op langere termijn wel.
- De procedures die het museum heeft overlegd zijn niet alle actueel.

Toelichting

Het museum beschikt over beschreven procedures voor acquisitie, in- en uitgaande bruiklenen, restauraties (inclusief de controle op de actuele fysieke staat) en standplaatscontroles.

Mogelijk past het museum de andere procedures die zijn vermeld in de monitor toe maar zijn deze niet beschreven. Dit betreft bijvoorbeeld de wijze van registreren van de collectie en de procedures voor de klimaatbeheersing.

Het museum toont zich bewust van de gevolgen van het niet vastleggen van kennis over de collectie en het beheer en behoud, naar aanleiding van een recente pensionering van een medewerker met een lang dienstverband. Het museum stelt dat door de vergrijzing van het personeelsbestand dit op termijn tot knelpunten kan leiden.

Zoals in voorgaande hoofdstukken is vastgesteld wijkt het museum af van de wijze van controleren van de actuele standplaatsen en de fysieke staat, zoals beschreven in de betreffende procedures

Toepassing van procedures

- Het museum voert geen gerichte controles uit op een juiste toepassing van beheerprocedures, maar dit leidt niet tot risico's in het beheer.

Toelichting

De omvang van de organisatie betrokken bij het beheer en behoud van de collectie is overzichtelijk en medewerkers zijn relatief lang in dienst. Deze factoren zorgen volgens het museum voor korte lijnen in het beheer waarbij men zicht heeft op elkaars werk. Eventuele afwijkingen van gangbare procedures of omissies vallen daardoor op hetgeen controles overbodig maakt.

Vrijwilligers zet het museum in op een aantal specifieke taken onder begeleiding van een vaste medewerker.

6.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Inventariseer welke beheerprocedures momenteel worden toegepast, maar nog niet zijn beschreven. Beschrijf deze procedures, bijvoorbeeld op basis van het door het museale veld ontwikkelde Spectrum-N en stel ze vast.
- Breng de procedures voor de controles op de actuele standplaats en de actuele fysieke staat in overeenstemming met de werkwijze voor deze controles (zie de eerdere aanbevelingen in dit rapport).

Bijlage: Bronnenoverzicht

Gesprekspartners

functie
Directeur-bestuurder
Manager Collectie en Onderzoek
Medewerker Collectie en Informatie
Hoofd Gebouw- en Tentoonstellingsbeheer
Hoofd Beveiliging

Geraadpleegde documentatie

document
Strategisch plan 2021-2025 Podium voor de toekomst
Activiteitenplan 2021-2024 Podium voor de toekomst
Zelfevaluatierapport Rijksmuseum Boerhaave 2021-2024 (visitatie)
Collectieplan Rijksmuseum Boerhaave 2021-2025
Integraal veiligheidsplan Rijksmuseum Boerhaave (2022)
Jaarverantwoording 2023 Stichting Rijksmuseum Boerhaave
Service Level Agreement depot Raamsteeg (concept, 2024)
Contract en rapportage ongediertebestrijding (2024)
Procedures voor het collectiebeheer
Rapportage monitor collecties 2023-2024 museale beheerders van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed |
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16478 | 2500 BL Den Haag
info@inspectie-oe.nl | <https://www.inspectie-oe.nl>

februari 2025